

MESTSKÝ ÚRAD V ŽILINE

Materiál na rokovanie
Mestského zastupiteľstva v Žiline

Číslo materiálu:/ 2020

K bodu programu

NÁVRH FONDU NA PODPORU MESTSKÝCH ČASTÍ

Materiál obsahuje:

1. Návrh na uznesenie
2. Dôvodová správa
3. Materiál

Materiál prerokovaný:

Komisia dopravy 29.01.2020

Predkladá:

Ing. Michal Berger
prednosta mestského úradu

Zodpovedný za vypracovanie:

Ing. Michal Berger
prednosta mestského úradu

Žilina, 17. február 2020

NÁVRH NA UZNESENIE

Uznesenie č. / 2020

Mestské zastupiteľstvo v Žiline

I. berie na vedomie:

Návrh fondu na podporu mestských častí

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Návrh fondu na podporu mestských častí bol vypracovaný na základe uznesenia č. 259/2019, bod II k Návrhu VZN o dani z nehnuteľnosti, dani za psa, dani za predajné automaty a dani za nevýherné hracie prístroje na základe požiadavky MZ konaného dňa 02.12.2019.

Prednosta Mestského úradu v Žiline bol požiadaný o prípravu návrhu na vytvorenie Fondu na podporu rozvoja mestských častí – kedysi samostatných obcí (MČ), ktorý bude financovaný z rozpočtu mesta Žilina.

Návrh bol prerokovaný v komisii dopravy, ktorá ho odporúča zobrať na vedomie Mestskému zastupiteľstvu v Žiline. Materiál bol zaradený aj do programu rokovania komisie finančnej a majetkovej, ktorá sa konala 29.01.2020. Keďže komisia nebola uznášaniaschopná, návrh nebol v tejto komisii prerokovaný.

MESTO ŽILINA

NÁVRH FONDU NA PODPORU MESTSKÝCH ČASTÍ

OBSAH:

- *NÁVRH ROZDEĽOVANIA FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV PODĽA DOSTUPNÝCH DÁT MESTA* (strana 2)
- *NÁVRH KOEFICIENTOV NA ÚPRAVU VÝŠKY PRIDELENÝCH FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV* (strana 7)
- *KOMBINÁCIA NAVRHOV DOSTUPNÝCH DÁT A KOEFICIENTOV* (strana 9)
- *ZÁVER* (strana 10)

Na základe uznesenia č. 259/2019, bod II predkladáme návrh Fondu na podporu mestských častí v nasledovnom znení:

„... žiada prednostu mestského úradu o prípravu návrhu na vytvorenie Fondu na podporu rozvoja mestských častí – kedysi samostatných obcí (MČ), ktorý bude financovaný z rozpočtu mesta Žilina. Tento mechanizmus bude zohľadňovať nerovnomerný rozvoj MČ a chýbajúcu základnú občiansku vybavenosť ako kanalizácia, vodovod, chodníky a pod. Finančné prostriedky z daného fondu bude možné použiť na úhradu bežných aj kapitálových výdavkov v danej MČ. Poslanci za dané MČ v spolupráci s občanmi budú môcť priamo rozhodnúť o použití finančných prostriedkov z Fondu v danej MČ.“

V súčasnosti sú centrálné mestské časti **financované z rozpočtu mesta Žilina** čo sa týka bežných výdavkov ako aj časť kapitálových výdavkov. Pre kapitálové výdavky sú používané aj **dotáčňé systémy** (EU fondy, prípadne iné granty). Poslanci v jednotlivých mestských častiach využívajú ročne a rozhodujú o rozdelení **pohotovostných fondov** vo výške 20 000 EUR / rok.

Pohotovostné fondy sú v jednotnej výške pre všetky volebné obvody a nezohľadňujú špecifiká jednotlivých týchto lokalít. Pre návrh rozdelenia voľných finančných prostriedkov je možné vytvoriť samostatný systém, ktorý by **zohľadňoval určité špecifiká volebného obvodu**, tieto však musia byť **merateľné, dostupné a kontrolovateľné**. Nie so všetkými údajmi mesto disponuje a je odkázané na ich sprístupnenie inými subjektami.

1. NÁVRH ROZDEĽOVANIA FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV PODĽA DOSTUPNÝCH DÁT MESTA

Pri tejto variante vychádzame zo základných dát, ktoré mesto dlhodobo sleduje a definujú špecifiká danej mestskej časti. Jedná sa o:

- **Počet obyvateľov mestskej časti a teda jej ľudnatosť**
- **Rozloha územia mestskej časti**
- **Výber dane z nehnuteľnosti ako ekonomický ukazovateľ podielu občanov mestskej časti na tvorbe príjmov do rozpočtu**

Treba uviesť že **evidencia týchto ukazovateľov nie je jednotná** vzhľadom ku konkrétnym mestským častiam a niekde sú ukazovatele evidované jedným parametrom pre viac mestských častí.

1.1 Počet obyvateľov mestských častí

NÁZOV MČ	VO	POČET	PODIEL	PODIEL FOND	PODĽA VO	PODIEL	PODIEL FOND
Staré mesto	1	8 860	11,00 %	0,110	12 471	15,49 %	0,155
Hliny I-IV	1	3 611	4,48 %	0,045			
Hliny V-VIII	2	7 143	8,87 %	0,088	10 982	13,64 %	0,136
Bôrik	2	3 550	4,41 %	0,044			
Malá Praha	2	289	0,36 %	0,004			
Solinky	3	12 577	15,62 %	0,156	12 577	15,62 %	0,156
Vlčince	4	18 210	22,61 %	0,226	18 210	22,61 %	0,226
Hájik	5	7 813	9,70 %	0,097	7 813	9,70 %	0,097
Rosinky	6	706	0,88 %	0,009	5 395	6,70 %	0,067
Bytčica	6	2 069	2,57 %	0,026			
Trnové	6	2 620	3,25 %	0,033			
Bánová	7	1 960	2,43 %	0,024	5 106	6,34 %	0,063
Závodie	7	2 801	3,48 %	0,035			
Žilinská Lehota	7	345	0,43 %	0,004			
Strážov	8	549	0,68 %	0,007	7 972	9,90 %	0,100
Považský Chlmec	8	1 402	1,74 %	0,017			
Budatín	8	1 818	2,26 %	0,023			
Brodno	8	1 326	1,65 %	0,016			
Vranie	8	762	0,95 %	0,009			
Zádubnie	8	729	0,91 %	0,009			
Zástranie	8	942	1,17 %	0,012			
Mojšova Lúčka	8	444	0,55 %	0,006			
CELKOM		80 526			80 526		

Pri dátach sú vedené údaje ku 31.12.2019.

Riziká:

- V počtoch nie sú zohľadnení bezdomovci. V súčasnosti v meste Žilina je evidovaných 2 342

1.2 Rozloha mestských častí

Pri týchto dátach je potrebné uviesť riziko, že ich súčasná evidencia nezohľadňuje delenie v zmysle volebných odvodov. Mestská časť Rosinky je evidovaná ohľadom plochy územia v celkovej ploche spoločne s mestskými časťami volebných obvodov 1 až 5.

Riziká:

- Nejednotnosť evidencie vzhľadom k ostatným dátam a volebným obvodom

NÁZOV MČ	VO	PLOCHA (ha)	PODIEL	PODIEL FOND
Staré mesto	1	1 525	19,06 %	0,191
Hliny I-IV	1			
Hliny V-VIII	2			
Bôrik	2			
Malá Praha	2			
Solinky	3			
Vlčince	4			
Hájik	5			
Rosinky	6			
Bytčica	6	546	6,82 %	0,068
Trnové	6	874	10,92 %	0,109
Bánová	7	796	9,95 %	0,100
Závodie	7	581	7,26 %	0,073
Žilinská Lehota	7	203	2,54 %	0,025
Strážov	8	281	3,51 %	0,035
Považský Chlmec	8	532	6,65 %	0,066
Budatín	8	404	5,05 %	0,050
Brodno	8	728	9,10 %	0,091
Vranie	8	246	3,07 %	0,031
Zádubnie	8	384	4,80 %	0,048
Zástranie	8	607	7,59 %	0,076
Mojšova Lúčka	8	295	3,69 %	0,037
CELKOM		8 002		

1.3 Výber dane z nehnuteľnosti

Jedná sa o jeden z najväčších príjmov do rozpočtu mesta a teda pri návrhu systému rozdelenia finančných prostriedkov bude zohľadnený aj tento ekonomický parameter. Použitím týchto dát do celkovej tvorby systému a jeho prijatím, môže byť v dlhodobom využívaní tento vnímaný ako motivačný pre zvýšenie koeficientu pridelených finančných prostriedkov do konkrétnej mestskej časti.

Riziká:

- Z väčšej časti môže mať priamy vzťah na dáta ohľadom počtu obyvateľov v danej mestskej časti.
- Nejednotnosť evidencie vzhľadom k ostatným dátam a volebným obvodom

Dole v tabuľkovej časti je uvedený priemer výberu dane za roky 2014 až 2019. Aj v tomto prípade treba uviesť riziko evidencie vzhľadom na ostatné hodnotené dáta.

NÁZOV MČ	VO	DAŇ '14-19 (eur)	PODIEL	PODIEL FOND
Staré mesto	1	36 562 477	72,69 %	0,727
Hliny I-IV	1			
Hliny V-VIII	2			
Bôrik	2			
Malá Praha	2			
Solinky	3			
Vlčince	4			
Hájik	5	5 791 998	11,51 %	0,115
Rosinky	6			
Bytčica	6	620 406	1,23 %	0,012
Bánová	7	1 516 533	3,01 %	0,030
Závodie	7	1 531 028	3,04 %	0,030
Žilinská Lehota	7	75 656	0,15 %	0,002
Strážov	8	182 383	0,36 %	0,004
Považský Chlmec	8	1 581 069	3,14 %	0,031
Budatín	8	497 161	0,99 %	0,010
Brodno	8	446 586	0,89 %	0,009
Vranie	8	323 339	0,64 %	0,006
Zádubnie	8	151 889	0,30 %	0,003
Zástranie	8	127 344	0,25 %	0,003
Mojšova Lúčka	8	891 891	1,77 %	0,018
CELKOM		50 299 760		

1.4 Návrh rozdelenia finančných prostriedkov Variant 1

Pri zhodnotení uvedených troch skupín dát aj so zohľadnením uvedených rizík je spracovaný návrh rozdelenia prípadných voľných finančných prostriedkov do jednotlivých mestských častí.

Z dôvodu nejednotnej evidencie porovnávaných skupín dát bolo potrebné upraviť rozdelenie skupín dát výberu daní a plochy územia vo vybraných mestských častiach pomerne k počtu obyvateľov (Staré mesto, Hliny, Bôrik, Malá Praha, Solinky, Vlčince, Hájik a Rosinky). Táto úprava bola zvolená z dôvodu cielenia finančných prostriedkov priamo na obyvateľa.

Predpokladám však, že zjednotenie skupín dát k jednotlivým mestským častiam výrazne neovplyvní návrh rozdelenia.

Pre udržateľnosť a jednoznačnosť tohto systému je potrebné:

- Pravidelné prehodnocovanie vstupných dát po každom kalendárnom roku
- Zjednotenie evidencie jednotlivých skupín dát

NÁZOV MČ	VO	PODIEL PO	PODIEL PLO.		PODIEL DANE		PODIEL CELKOM	NÁVRH NA MČ	NÁVRH NA VO
Staré mesto	1	0,110	0,191	0,027	0,727	0,103	0,080	0,080	0,113
Hliny I-IV	1	0,045		0,011		0,042	0,033	0,033	
Hliny V-VIII	2	0,088		0,022		0,082	0,064	0,064	
Bôrik	2	0,044		0,011		0,041	0,032	0,032	0,099
Malá Praha	2	0,004		0,001		0,004	0,003	0,003	
Solinky	3	0,156		0,038		0,145	0,113	0,113	
Vlčince	4	0,226		0,055		0,211	0,164	0,164	0,164
Hájik	5	0,097		0,024		0,091	0,072	0,072	0,072
Rosinky	6	0,009		0,002		0,008	0,006	0,006	0,127
Bytčica	6	0,026	0,068	0,068	0,115	0,115	0,070		
Trnové	6	0,033	0,109	0,109	0,012	0,012	0,051		
Bánová	7	0,024	0,100	0,100	0,030	0,030	0,051	0,107	
Závodie	7	0,035	0,073	0,073	0,030	0,030	0,046		
Žilinská Lehota	7	0,004	0,025	0,025	0,002	0,002	0,010		
Strážov	8	0,007	0,035	0,035	0,004	0,004	0,015	0,205	
Považský Chlmec	8	0,017	0,066	0,066	0,031	0,031	0,038		
Budatín	8	0,023	0,050	0,050	0,010	0,010	0,028		
Brodno	8	0,016	0,091	0,091	0,009	0,009	0,039		
Vranie	8	0,009	0,031	0,031	0,006	0,006	0,015		
Zádubnie	8	0,009	0,048	0,048	0,003	0,003	0,020		
Zástranie	8	0,012	0,076	0,076	0,003	0,003	0,030		
Mojšova Lúčka	8	0,006	0,037	0,037	0,018	0,018	0,020		
CELKOM									

Riziká návrhu:

- *Nejednotné evidovanie vstupných súborov dát (potreba ich zjednotenia). Dopad na celkový výsledok predpokladám minimálny*
- *Nezohľadňujú sa všetky špecifiká jednotlivých lokalít*

2. NÁVRH KOEFICIENTOV NA ÚPRAVU VÝŠKY PRIDELENÝCH FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV

V zmysle znenia uznesenia je požiadavka na zhodnotenie základnej technickej infraštruktúry. Z tohto dôvodu boli oslovení správcovia a majitelia technickej sieťovej infraštruktúry. Do spracovania návrhu však bolo zistené na základe stanovísk, že správcovia **nie sú povinní poskytovať detailné údaje** o počte napojení (požiadavky boli aj na základe slobodného prístupu k informáciám), prípadne určení percenta zabezpečenia predmetnej časti mesta. Rovnako títo správcovia nemajú rozdelenú infraštruktúru podľa delenia lokalít mestom.

Konkrétne výsledky prieskumu:

- SSE = zabezpečené celej časti mesta s minimom nezabezpečených miest
- SPP = nedostatočné pokrytie menšej časti Bytčice, Bánovej a Závodia. Rovnako väčšia časť nepokrytia v Žilinskej Lehote. Plynofikácia nie je vôbec v mestskej časti Vranie
- SEVAK kanalizácia = čiastočné pokrytie mestských častí Bytčica, Trnové, Bánová, Závodie, Považský Chlmec, Brodno, Budatín a Zádubnie. V mestských častiach Žilinská Lehota, Vranie a Zástranie kanalizácia vôbec nie je
- SEVAK vodovod = čiastočné pokrytie mestských častí Bytčica, Trnové, Bánová, Závodie, Brodno, a Vranie.

Návrh spôsobu vzhľadom na nedostatok potrebných informácií je určenie výšky koeficientu o ktorý sa zvýši výška pridelených finančných prostriedkov do konkrétnej mestskej časti vzhľadom na chýbajúcu sieťovú infraštruktúru. Pre spracovanie sme si stanovili stav sietí v mestskej časti nasledovne:

- A. Zabezpečenie celej mestskej časti s minimom nezabezpečených miest**
- B. Čiastočné zabezpečenie mestskej časti**
- C. Nezabezpečenie mestskej časti**

Treba uviesť že v tomto návrhu **majú rovnakú váhu všetky vybrané základné typy** sieťovej infraštruktúry.

Riziká návrhu:

- *Nezohľadňujú sa všetky špecifiká jednotlivých lokalít, sústredenie sa len na základnú technickú sieťovú infraštruktúru (výrazné zvýhodnenie vybraných okrajových častí mesta)*
- *Koeficienty nie je možné rozdeliť na volebné obvody, keďže každá mestská časť je špecifická čo sa týka napojenia*
- *Dáta od správcov sú nejednoznačné, sú len v úrovni v akej nám ich poskytlí (riešením by mohlo byť vytvorenie vlastnej mestskej technickej mapy mesta)*

V požiadavke uznesenia je aj zhodnotenie chodníkov. Tento parameter však nie je možné objektívne zhodnotiť (zastavanosť územia, spôsob určenia chýbajúcej časti vzhľadom k ostatným mestským častiam)

NÁZOV MČ	VO	ELEKTRO	VODA	KANÁL	PLYN	CELKOM	KOEF
Staré mesto	1	A 25 %	A 25 %	A 25 %	A 25 %	100 %	1,00
Hliny I-IV	1	A 25 %	A 25 %	A 25 %	A 25 %	100 %	1,00
Hliny V-VIII	2	A 25 %	A 25 %	A 25 %	A 25 %	100 %	1,00
Bôrik	2	A 25 %	A 25 %	A 25 %	A 25 %	100 %	1,00
Malá Praha	2	A 25 %	A 25 %	A 25 %	A 25 %	100 %	1,00
Solinky	3	A 25 %	A 25 %	A 25 %	A 25 %	100 %	1,00
Vlčince	4	A 25 %	A 25 %	A 25 %	A 25 %	100 %	1,00
Hájik	5	A 25 %	A 25 %	A 25 %	A 25 %	100 %	1,00
Rosinky	6	A 25 %	A 25 %	A 25 %	A 25 %	100 %	1,00
Bytčica	6	A 25 %	B 12 %	B 12 %	B 12 %	61 %	1,39
Trnové	6	A 25 %	B 12 %	B 12 %	A 25 %	74 %	1,26
Bánová	7	A 25 %	B 12 %	B 12 %	B 12 %	61 %	1,39
Závodie	7	A 25 %	B 12 %	B 12 %	B 12 %	61 %	1,39
Žilinská Lehota	7	A 25 %	A 25 %	C 0 %	C 0 %	50 %	1,50
Strážov	8	A 25 %	A 25 %	A 25 %	A 25 %	100 %	1,00
Považský Chlmec	8	A 25 %	A 25 %	B 12 %	A 25 %	87 %	1,13
Budatín	8	A 25 %	A 25 %	B 12 %	A 25 %	87 %	1,13
Brodno	8	A 25 %	B 12 %	B 12 %	A 25 %	74 %	1,26
Vranie	8	A 25 %	B 12 %	C 0 %	B 12 %	49 %	1,51
Zádubnie	8	A 25 %	A 25 %	B 12 %	A 25 %	87 %	1,13
Zástranie	8	A 25 %	A 25 %	C 0 %	A 25 %	75 %	1,25
Mojšova Lúčka	8	A 25 %	A 25 %	A 25 %	A 25 %	100 %	1,00
CELKOM							

3. KOMBINÁCIA NAVRHOV DOSTUPNÝCH DÁT A KOEFICIENTOV

V prípade záujmu uvádzam aj kombináciu návrhov, kde by boli zohľadnené podiely počtu občanov, plochy územia a výberu dane z nehnuteľnosti, ako aj koeficient znevýhodnenia mestskej časti nedostatočnou sieťovou infraštruktúrou.

NÁZOV MČ	VO	PODIEL (1)	PODIEL VO (1)	KOEF (2)	ÚPRAVA PODIEL	NÁVRH NA VO
Staré mesto	1	0,080	0,113	1,00	0,066	0,093
Hliny I-IV	1	0,033		1,00	0,027	
Hliny V-VIII	2	0,064	0,099	1,00	0,053	0,081
Bôrik	2	0,032		1,00	0,026	
Malá Praha	2	0,003		1,00	0,002	
Solíňky	3	0,113	0,113	1,00	0,093	0,093
Vlčince	4	0,164	0,164	1,00	0,136	0,136
Hájik	5	0,072	0,072	1,00	0,060	0,060
Rosinky	6	0,006	0,127	1,00	0,005	0,138
Bytčica	6	0,070		1,39	0,080	
Trnové	6	0,051		1,26	0,053	
Bánová	7	0,051	0,107	1,39	0,059	0,124
Závodie	7	0,046		1,39	0,053	
Žilinská Lehota	7	0,010		1,50	0,012	
Strážov	8	0,015	0,205	1,00	0,012	0,200
Považský Chlmec	8	0,038		1,13	0,036	
Budatín	8	0,028		1,13	0,026	
Brodno	8	0,039		1,26	0,040	
Vranie	8	0,015		1,51	0,019	
Zádubnie	8	0,020		1,13	0,019	
Zástranie	8	0,030		1,25	0,031	
Mojšova Lúčka	8	0,020		1,00	0,017	
CELKOM						

Riziká návrhu:

- *Stále nie sú zohľadnené všetky špecifiká jednotlivých lokalít*
- *Dáta od správcov sú nejednoznačné, sú len v úrovni v akej nám ich sú ochotní poskytnúť (riešením by mohlo byť vytvorenie vlastnej mestskej technickej mapy mesta)*

4. ZÁVER

Každá mestská časť má svoje špecifiká, ktoré vyžadujú rôzny spôsob prístupu. Pri zvažovaní rozdelenia finančných prostriedkov do mestských častí môže byť týchto špecifik veľké množstvo a **nesprávne rozdelenie môže znevýhodniť ostatné časti**. Podľa horeuvedených návrhov sa môže javiť neprímerané zohľadňovať len základnú občiansku vybavenosť územia.

Len príklad uvádzam niektoré špecifiká ktoré sú rozdielne pre mestské časti:

- **Technická sieťová infraštruktúra** (voda, kanál, plyn, elektro) = zohľadnením jej stavu sa výrazne finančne zvýhodnia okrajových mestských častí
- **Environmentálne ukazovatele** (plochy zelene, prehrievanie, vodozadržné opatrenia, CO2) = finančné zvýhodnenie častí centra mesta a sídlisk
- **Dopravné ukazovatele** (chýbajúce parkovacie miesta, dopravná situácia) = finančné zvýhodnenie centra mesta a sídlisk
- **Plochy a objekty pre oddych** (ihriská, parky, šport) = zvýhodnenie okrajových mestských častí

Uvedením návrhov a zdôvodneniami sme sa snažili dokázať, že **ak chceme zohľadňovať pri rozdeľovaní finančných prostriedkov jednotlivé špecifiká mestských častí je nutné zohľadniť všetky dostupné**, pretože stále môže byť pocit znevýhodnenia. Ak mestské zastupiteľstvo požadovalo uznesením zohľadnenie technickej infraštruktúry, budú jednoznačne zvýhodnené okrajové mestské časti napriek problémom ostatných lokalít mesta Žilina.

Pri výbere predmetných špecifikácií mestských častí je nutné **zvažovať aj dostupnosť týchto informácií** (externé informácie len so súhlasom vlastníka) a **udržateľnosť** zvoleného systému pridelovania finančných prostriedkov do mestských častí (každoročná aktualizácia). Rovnako **čím viac špecifikácií a skupín dát** bude vstupovať do rozdelenia finančných prostriedkov, tým komplikovanejšie bude jeho spracovanie.

Rovnako **je nutné uviesť pre ktoré dotačné schémy sa bude vybraný systém používať** (pohotovostné fondy, kapitálové výdavky, EU fondy)

NÁVRH RIEŠENÍ:

- Mestské zastupiteľstvo vyberie a schváli jednu z navrhovaných variant rozlišovania výšky finančných prostriedkov do mestských častí. Uvedie sa aj pre ktoré dotačné schémy sa bude systém uplatňovať. Zároveň prejaví záujem o spracovanie návrhu príslušného VZN
- Mestské zastupiteľstvo zoberie návrh / správu na vedomie a vzhľadom na zohľadnenie len niektorých špecifikácií jednotlivých mestských častí zotrvá mesto pri súčasnom systéme, teda rovnakej podpore volebných obvodov čo do výšky finančných prostriedkov v roku
- Iný návrh so zohľadnením uvedených rizík (rozsah systému, zohľadnenie všetkých špecifik mestských častí, dostupnosť požadovaných dát, čas spracovania a komplikovanosť systému)